

Naročnina doma na skupni naslov mesečno 2 Din., na posameznoga 2 Din. 50 par.
V inozemstvo 6 Din., ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej.
Štev. položnice 11806.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

N
Majstrova ul. 3.

G. Milač Simon prof.

MO
Maribor

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

vsaka reč
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
Popust po dogovori.

Kristušov namestnik so vam, katoličanci, povedali, ka je vaša dužnost gledoč na krščanski tisk.

Sveti Oča so poslali pismo kardinali lisabonskomi v Portugaliji i v njem razložili dužnosti, štere majo katoličanci vsi do krščanskoga tiska. Sv. Oča gučijo od „Katoličanske Akcije“, to je od katoličanske delavnosti, kak more katoličanec delati, živeti. Sv. Oča pravijo sledeče: „Vsi katoličanci so pozvani, da v Kat. Akciji sodelujejo, ar so vsi prejeli svestva sv. krsta i sv. firme pa so s tem postali v kat. Cerkvi apoštolje i bojevniki. Nego vse te bojevnike v krščanskem pomeni trebe skrbno pripraviti na njihovo pozvanje, štero naj bo nikaj ne menje, kak sodelovati pri velikom deli, da vsa človeča družba znova krščanska postane vu vseh njenih kotrigaj! To je pozvanje Katoličanske Akcije, delavnosti, štera z politikov nema nikaj za opraviti. Kak je cerkev sama nad posameznimi strankami, tak mora tudi Kat. Akcija stati nad vsemi strankami i nad vsemi političnimi mišljenji. Kat. Akcija pa s svojim delom pripravla i vzgaja državlane, je vči i potrđjava, da bodo znali, gda bodo zvršavali svoje državlanske dužnosti, nesebično delati za blaženost domovine, za mir i blagostanje vsega občestva. Kat. Akcija nalaga svojim bojevnikom dužnost, da so dušnovestni v javnom življenji ravnotak, kak morajo biti verni v krogi svojih družin. Vzbuditi glas dušnevesti, štera vrejije najlepša človeča djanja, ali ne ravno to fundamentalna naloga pri deli za pokristjanjenje naše družbe! Vse številne socialne ustanove, organizacije delavcom ne so prinesla pomoči, ar so ne-bile odločno katoličanske i se ne ravnale po navukaj, ki so je davali pape, šterih dužnost je, da v imeni Zveličitelovom vodijo narode. Tak je prišlo, da je komunizem zgrabo v svoje mreže veliko število dobrega, a nesrečnoga delavstva. Kat. Akcija naj služi velikomi cilji, da se vsepovsed i nastavijo socialne ustanove, štere bodo včile pa zvajale krščansko pravičnost, štere bodo včile pa zvajale zapoved krščanske lübezni do vsakoga bližnjega, predvsem pa do vseh delavskih vnožin brez razlike.“

„Nego dostokrat je samo neznanost kriva da vnožine naroda zablodijo na krive poti. Ve je človeča družba prenapunjena z agitatorji i hujskači vseh vrst. Jedino pripravno sredstvo proti skrivnim hujskačom i zapelivcom je — včenje. Človeka, šteri kaj zna i razmi, ne moče presepiti. Včenje, štero naj vrši Kat. Akcija, kakše naj bo? Razlaga krščanskih istin z govorenov, i tiskanov rečjov. Krščanski narodi so se zapeleli v postranska znanja pa so pozabili na glavne življenjske navuke krščanske vere. I če je zgrabijo vrteli krivih navukov, se ne vejo braniti, niti pred drugimi, niti pred lastnov vestjov. Neizmerno apoštolsko pole se tak odpira pred vsakim delavnim katoličanskim bojevnikom, da postane neustrašen raznašalec istine, vučiteo. Naj bole sadonosno včenje se pa vrši s pomočjov knige i časopisja, novin. Kat. Akcija ma nalogo, da s vsoy resnostjov istine obüdi v srcaj z nami živočega naroda zavest, da je širjenje dobrega tiska dnesden postala edna najvažnejših dužnosti vsakoga krščanskoga bojevnika i da spadajo grehi zanemarjanja te dužnosti med najstrašnejše, za štere bo človek davao ednok odgovor svojemi večnõmi Sodci. Slabomi tisk se mora odgovoriti z dobrim tiskom, slabo semen vničiti z dobrim. Ali dober tisk bo samo te močen, če se dobro organizira, če bode širjenje šlo iz skupne gorečnosti. Med sebov skregan, čeravno dober tisk, šteri eden ovoga ne podpira,

je brez haska za velike skupne, nadnaravne cile krščanstva, šteri nas družijo.“

Te reči sv. Oče naj si k srca vzeme vsaki krščenik. Ki majo teliko vrednosti ka si sami lejko naročijo naše krščanske Novine, na včinijo to. Če ne morejo sami, naj dva, ali štirje vküp stopijo i si je naročijo. Proti vnoгим blodnostim nega druge obrambe, kak četi list, šteroga Večne Istine ravnajo, ne pa sebičnost. Novine stojijo nad vsemi strankami i pišejo popolnoma v duhi Kristušovom, kak sv. Oča želejo, zato v niednoj hiši ne bi smele zmenkati. Tobak naj zmenka, pilo naj zmenka, dober krščanski list ne sme. Da če prva ne zmenkata, drugi pa, strašna odgovornost nas čaka pred večnim sodnikom To Kristušov namestnik pravijo.

Nedelska šola.

Krao — zlato.

Svet je lepi, je modro vrejen, ne zaman, ka je delo božih rok. Tudi ljudje so napravili dosta-dosta lepoga na sveti, so pa napravili krali krala življenja.

Edna od teh velikih človečih zablod je ta, da so iz zlata napravili krala življenja.

Da... zlato, prijateo moj, to je velesila, pred zlatom trepeče gospod i delavec, bogatin i siromak. Pred zlatom trepečejo oblastniki, pred zlatom skloni svojo prazno glavo tudi gizdavec. Dnes je vladar sveta — zlato.

Zakaj? Samo zato, ar je zlato pravi penez in pred penezi se „klanja“ vse. „Zlato je pravi penez“, bi lejko povedali — „kak pa to, da mi tudi mamno peneze, čitüdi zlata nindri i nikdar ne vidimo?“ Da, pri nas je tudi zlato pravi penez, samo namesto zlata mamno v rokaj potrđilo, bankovec, papirnati penez. Zlato samo pa je shranjeno v kleti narodne banke v Beogradi.

Tak si morete to reč misliti, ka ma naša država v kleti narodne banke, ali lejko tudi na drugom mesti, veliko količino zlata. To zlato so naši penezi. Ali teh penez ne dajo vsem ljudem v roke, ar lejko bi se zgodilo, da bi bio naš zlati zaklad od leta do leta vidno menši. Ljudje bi zgubili, ništarni celo zakopali v zemlo zlato, najšli bi se takši, šteri bi odnesli zlato iz države i lepi den bi spoznali, da se ne more vršiti navadna zamena blaga, ar primanjkuje — penez. Tudi na to moramo, misliti, ka je zlato jako žmetno. Milijon dinarov lejko skriješ v žep, komaj opaziš, da je maš, ali če bi šteo nositi s sebov milijon dinarov v zlati, bi noso 26 in pol kil žmeten falat zlata. Bi bilo to vlüidno vabilo za tovaje!?

Pa nazaj k našemi opravili! Povedali smo, ka je zlato naše države shranjeno v Beogradi. Država ma sto i eden vzrokov, da to zlato ne da ljudem v roke. Ljudje dobijo namesto svojega zlata — potrđilo na paperi, ka resan so lastniki zlata, štero hrani narodna banka v Beogradi. Takšemi potrđili pravimo papirni penez, ali bankovec.

Do zdaj bi bilo vse v redi. Zahvalni smo lejko državi, ka hrani naše zlato i osvedočeni smo, ka dobro pazi na naš zlati zaklad. Slabo je pa to, ka zdaj napišemo...

Mi doma damo blago i dobimo blago za papirnat peneze, za bankovce, ali če v tujini kúpujemo, moramo dati za blago ali blago, ali pa čisto zlato. Za paper v tujini ne dajo

nikaj. Kak to? bi lejko pitali. Zlasti tisti, šteri so že menjali naše bankovce za tuje, za tiste pa kúpili vse, kaj samo njim je poželelo oko, ali srce...

Stvar stoji etak:

Pri nas zakon pravi: za milijon dinarov dobiš od narodne banke 26 i pol kg zlata. To je vrednost milijon dinarov. Si teda brez skrbi, ideš v svojimi bankovci pa priliko v Ameriko i tam ščeš zameniti svoje bankovce za ameriksanske. Če Amerikanci potrebüjejo tvoje peneze, je kúpijo, zamenijo, če ne — pa ne dobiš za nje niti počenoga centa. Če Amerikanci kaj kúpüjejo od nas, te nücajo naše peneze, te lejko zameniš svoje bankovce; če nemajo z nami nikše kúpüje, pa pravijo, naj ma naš Anton svoje papirnat dinare, oni ne je potrebüjejo.

Penezi so najmre tudi samo blago. Če je komi to blago potrebno, ga kúpi, če ne — pa je ne mara. S pe-

nezi je tudi tak, kak z metlov iz brezovih šib. Če što nüca takšo metlo, to blago, da za metlo na priliko 5 dinarov; če ne, pa lejko püstiš, ka se metla posüši, potem pa si podküri s sühim šibjom. No i ravno to, ka je penez tudi samo blago, štero se kúpüje i odavle, je vzrok, ka ništarni, brez dela spravijo sebi milijone, drugi pa, šteri bi radi delali, da si zaslüžili falaček krüha na den — ne morejo priti do dela, ar prej nega penez.

Tisti, šteri s penezi ravnajo, lejko vničüje državo, lejko spravijo na beraško palico ne jezere lüdi, lejko vzemejo pošteno zaslüženo vrednost človeki, šteri je v celom življenji šparao, lejko napunüjo žepe z zlatom navadnim sleparom. S penezi se lejko napravijo strašne škode, ešče vekše nesreče, zato pa vsaka država, tudi naša, tak jako pazi na peneze i ma grozne kaštige za tistoga, šteri se pregreši proti penezom.

V nedelo dale povemo! — L.

Čehoslovaška republika.

Versko-prosvetne razmere.

V Čehoslovaškoj republiki so ešče do nedavnoga časa zahtevale liberalne stranke i slobodomiselno vučitelstvo laiško šolo, v šteroj se ne bi poučavao veronavuk nikše veroizpovede. Katoličani pa izjavljajo, da zahtevajo to, ka je izrazo Pij XI. v okrožnici od vzgoje dece v šoli. Njihovo stališče je pojasnio praški nadpüšpek dr. Kordač pred leti, šteri je na zborüvanji katoličanskih starišov izjavio: „Deca, kry naše kryvi i kost naših kosti, so naša, dača, ki jo plačüjemo je naša, što drugi bi mogoje odločati v nadnaravnoj samodločbi dece? Država? Ta se naj briga za častni blagor svojih državlanov. Za düše dece, sprejetih v Cerkev, skrbi kak zastopnica starišov Cerkev. Njenoj pravici ne more ugovarjati ništče.“ To jasno stališče je odločilno za vse katoličance. Nemški katoličanje v Čehoslovaškoj so pod krilom Katoličanske akcije nastavili katoličansko šolsko organizacijo v Litomeržicah. V centrali so odlični šolski strokovnjaki, ki opravljajo vse delo brezplačno. Centrala vodi vse delo za katoličansko šolo.

Na Slovaškom je več kak 2700 katoličanskih i luteranskih osnovnih verskih šol, ki pripadajo k župnijam, to so takzvané farne šole. Tudi v našoj krajini so bile do nedavnoga časa! (Pa so ešče dnesden, ar si je ne damo vzeti. Vr.)

Tudi vučitele nastavla Cerkev. Svobodomiselnici so začnoli veliko gonjo proti tem verskim šolam, posebno katoličanskim. Katoličanski i luteranski Slovaki pa ščejo občuvati cerkvene šole, zato so zbrali 772000 podpisov i je izročili prosvetnõmi ministri dr. Dereri v Pragi. Najvekši katoličanski slovaški dnevnik „Slovak“ piše: „Slovaško katoličansko lüdstvo zida katoličanske šole z nadčlovečimi trüdi. Gda so pa zidine dograjene, pride država i je podržavi i brezverski vučitelje morajo priti v katoličanske šole!“

Odločen boj za katoličansko šolo je jako potreben, to svedoči žalostna štatistika od brezverskih šolarov i šolaric. Po uradnih podatka je bilo l. 1928. na čeških osnovnih šolah 50.287 šolarov i šolaric brezi vsakše vereizpovedi, ki ne verjejo v Boga, ne obiskavajo veronavuka i se javno dajo zapisati za brezverce. Na nemških osnovnih šolah na Češkom je bilo takše dece 5862, na Moravskom 7388, na Slovaškom pa samo 566. Na meščanskih šolah je bilo na Češkom 15039 vučencov i vučenk brezvercov, to je vsaki sedmi vučenec, na Moravskom 2062 ali vsaki

treseti vučenec, na Slovaškom pa 116, ali eden med 2000 vučeniki.

Češki katoličani si prizadevajo z mladinskimi organizacijami rešiti, ka se išče da. Na Slovaškom je že veliko število katoličanskih skautov, ki majo svoj list. Začnoli so je nastavlati tudi na Moravskom i Češkom. Pa i druga katoličanska društva se dobro razvijajo n. pr. Orel, ki ma veliko število članov.

Čehoslovaška narodna cerkev je začnola nazadüvati. Dosta članov narodne cerkve se je začnolo nazaj vračati v katoličansko cerkev. Češka inteligenca se deli na dva dela: ali verje v Boga, ali pa nikaj ne verje. Če verje, se vrača v katoličansko Cerkev, če pa ne verje, ne drži z nikšov cerkevov, liki ostane brezverska. Tudi dosta odpadlih dühovnikov se vrača nazaj v katoličansko Cerkev.

Ne kadi.

Ne prežene skrbi.

Kadilci pravijo: Kak si našgem, pozabim na vse skrbi. Pijanec ravnotak guči: gda si natočim, pozabim na nevole. Ali pa nevole pozabijo tudi na kadilca? Jeli pa naga deca pozabi na nagoto, bosa na bosoto, hlačna na glad, gda ti, oča, zadnji dinarček v dim püstiš? Ali pozabi tvoja bodočnost, mladenec, na križe i težave, štere te čakajo, če si ti našgeš? Jeli de s tem tvoje siromaštvo menše? Jeli de s tem tvoja delavnost vekša? Jeli de s tem tvoj zakon srečnejši? Blaženejši? Bogatejši? Mirnejši? Vidiš, mladenček, sto i sto brig pa skrbi ti pritiska na srce, na štere ščeš neščeš, vendar moraš dati odgovor. Jeli je to odgovor na važna življenjska pitanja, če si ti vužgeš na cigaretlin pa praviš: brez skrbi sam zdaj? Bodi vendar pameten. Skrbi ti ne odžene kajenje, nego ti je povekša, ar s kajenjõm po nepotrebnõm troišš peneze v tom pomenkanja punom časi i zapravlaš dragi čas. To, če ti zate-reš, prekričiš glas skrbi z kajenjõm, je krivica, ar zate-reš s tem glas düšne vesti. To pa nikak ne prav. Svetoznani ruski mislec Tolstoj je napisao: „Vnoгим lüdem je samo zato potrebno kajenje, da ne bi slüšali opominov svoje düšne vesti.“ Ne daj Bože, da bi to tudi od tebe valalo.

Od marca 1. stanejo Novine na leto 20 Din., na mesec 2 Din., na skupni naslov

NEDELA.

Šesta postna ali cvetna nedela.

Na spomin 1900 letnice svoje križne smrti, Gospod Jezus, po svojih svetih ranaj reši grešni svet!

Evangelium sv. Mataja XXI.

Vu onom vremeni: Gđa bi se približavao Jezus k Jeruzalemi, ino bi prišao v Bethfago k brejgi Olivetanskomi: teda je poslao dva svojiva Vučenika, govoreći njima: Idta vu kašteo, šteri je pred vama; i precij najdeta somarico privezano, i žerbe žnjov, odvežta jo, i pripelajta meni: i či de što vama kaj pravo, povejta, ka Gospod nije potrebuje, i precij je odpusti. To je pa vse včinjeno; da bi se spunilo, ka je povedano po Proroki, govorečem: Povejte Čeri Šion-skoy: ovo Krao tvoj ide tebi pokoren, sedeći na somarici i žerbeti pod bremen navajene somarice. Idoča pa Vučenika, včinita sta, kak je zapovedao njima Jezus. I pripelala sta somarico, i žerbe, i djala sta na njidva gvant svoj i njega sta gori posadila. Velika pa vnožina presterala je gvant svoj na pot: drugi so pa sekali vejke z drevja, i metalo so na pot: vnožina pa, štera je najprej šla, i štera ga je nasledovala, kričala je, govoreča: Hozanna Sini Davidovomi! blagosloveni, ki je prišao, vu Imeni Gospodnovom.

*

Jezus slovesno ide v Jeruzalem. To je cvetna nedela Gospodova. Palme i olčne vejice Njemi migajo proti, pomladanska sapa i dišeča vonjava prvoga cvetja Olske-gore ga spreva. Lüstvo ga navdušeno sprema: Hozanna Sini Davidovomi!

Kristušovo srce pa ostane tužno i žalostno. Oči so njemi meglene, skužne. Globoko čuti v svojem srcu, kak so njegove misli i žele različne od mišljenja i žel navdušene množine, kak je velka razlika med njim i njimi. „I kda se je približavao varaši, se je zjokao nad njim, govoreći: „Oh če bi bio spoznao ti bar na ete svoj den, ka ti je v mir...“ tak piše sv. Lūkač evangelist o slovesnom vhodu Kristušovom. Kristuš misli in čuti vse inači, kak navdušena množina, On gleda svet i njegovo zgodbo čisto inači, kak lüstvo. On vidi i spoznava strašno usodo izvoljenoga lüstva božega, ki ga zdaj slovesno sprema, ali ki ga preprosto nešče sprejeti v svoje srce.“

Med svoje je prišeo pa njegovi njega ne so sprejeli. „Kak svojega krala ga pozdravljajo, ali v srcu pa, za kratak čas že kričijo: „Mi nemamo krala, zvūn casara!“ Zdaj Hozanna, vūtro: Križaj ga!“ I Kristuš se je razjokao... Slovesen sprejem. Bio je v istini slovesen na zvūna. Obleke so presterali po poti, z olkinimi vejicami i palmami so njemi ši proti, pozdravljali ga kakti svojega mogočnoga krala. Bilo je slovesno, ali vse je bilo samo povulično.

Sprejeli so ga farizeji i pismoznanci. Ali kak? Čemerijo se nad njim i lüstvom. Njihovo srce je puno nevoščnosti, sovraštva, škodoželnosti. Lūdstvo i njihovo vero v Mozešove naredbe držijo zgūbleno, svojo velavo i moč i poštenje pred narodom pokopano. Zato sprejmejo Kristuša z vsov nevoljov svoje farizejske duše... To je vulica i njeno mišljenje!

Sprijaljo je Gospoda tudi lüstvo. Nje vodi dober namen, fal i nestanovitno, kratko navdušenje. Hozanna naskori onemi i se spremeni v strašen križaj ga. Edni i isti pri obojnom deli. Takše je lüstvo, ki gospoda slovesno sprejma. Tudi vuliva i njeno kričanje!

Kak pa sprememo mi Gospoda? „Če tem prepovem, kamenje bo kričalo.“ Naše srce, ki je ne kamen, z odporostjov i trdotov kamna njemi najglasi verno i zvesto hozanno! Ne vulica, kratka i spremenliva, nego stanovitna i trda naj bo naša vernost Gospodi! Takši sprejem njemi napravimo vsikdar, da zbrisemo iz njegovih oči britke skuze.

Pisma naših z tujine

Gospod urednik!

Novine redno vdablam, Poslao sam njim celoletno naročnino za nje. Višek je za podporo Novin. Vsega vkūp sam poslao 90 Din. Le Rivage, Francija, Krampač Janoš. — To kratko pismo dosta pove. Din 18 je poslao delavec, ki v tujini teško služi krūh, naj se podprejo Novine, naj se širi kršćanski tisk, kak žele i zapovedava Cerkev, po njej pa sam Bog. O, da bi vsi kršćeniki zarazmeli to svojo dužnost. — Naročnino i podporo sprejeli. Bog povrni! Vr

Možje.

Don Bosko — svetnik!

Kda si bo vzgojiteo zaistino pridobio otrokovo srce i dosegnio z potrpelivostjov, krotkostjov i lūbeznijov, ka de ga dete poštuvalo, komaj te de mogeo dete vzgajati, ga navajati k molitvi i k spunjavanju verskij dužnosti, posebno njemi pomagati, ka de vsikdar črpao iz trej najimenitnij vretin pravo življenje, šteri so sv. spoved, sv. prečišćavanje i pobožnost do Matere Bože. Zadnji namen najmre, šteroga šče dosegnio Don Boskov način vzgoje, je: živeti v božoj milosti, svojo nemoć krepiti v moći božoj i iz prijateljstva z Jezusom i Marijom črpati pogum za boj proti slabosti i vztrajnost za spunjavanje vsakodanešnjij dužnosti.

Nikaj novoga. Don Boskov način vzgoje je stari kak je stari evangelij, iz šteroga neposredno izvira. Na premnogij mestaj sv. Pisma najdemo reči, zglede, izreke i tanače, šteri so v zvezi z dušov mladoga človeka. Tej odlomki so bogata vretina vedrij navukov kršćanske vzgoje. Don Bosko je zajimao iz trej navukov i na nje spominao vzgojitelje i stariše, sam je pa velki, neprekosljiv vzgojiteo, zato ka si je v sredini 19. stoletja vūpao i znao dejansko oživotvoriti tisto stran evangelija, gde nam Jezus riše dobrog Pastera, šteri pozna svoje ovčice, hodi pred njimi i je vodi; ne zbeži, či pride vuk, ne privoći si počitka, dokeć so ne vse ovce na varnon i neprestano vōro za vōrov, den za dnevoj za nje žrtvuje vse svoje življenje. Takši je bio Jezus, dobri Paster, takši je bio po Njegovom zgledi sv. Ivan Bosko, takši naj bi bili vsi naši stariši i vzgojitelji mladine. Don Bosko je vistinio čudovite reči sv. Pavla, štere povzdigavajo božansko lepoto Kristušove lūbezni: „Lūbezen je potrpeljiva, je dobrotljiva;... ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli slaboga... vse pokrije, vse verje, vse vūpa, vse prenese; lūbezen nikdar ne mine...“

Prof. A. Z.

Zdravstvo.

Keliko moram vagati? Teliko kil, keliko mam više centimetrov od sto. Če merim zato 185 centimetrov, moram vagati približno 85 kil.

Kak se naj hranijo sūhi lūdje, ka odebelejo? Dosta morajo jesti i malo se smejo samo gibati. Poleg navadnoga jela naj spijejo na den 1 ali 2 litra mleka i naj dosta ležijo. Hrana, štera se priporoča za odebeljenje, je tista, štera ma v sebi dosta belakovine to je tisto moć, kak belak v jajci. Takšo moć dajo: mleko, belice, zmočaj, smetana, slanina, olje, goseća mast, mastno meso, kak na priliko svinjsko, kolbase, jezik, goseća jetra, sir i ribje belice (kaviar), mlečne reči vsake vrste i testo, v šterom je dosta belic. Priporoča se tudi zelenje i krumplin, a vse v kašnatoj formi, to je pasirano, skoz sito stišnjeno. Med pijaćami je pa sadna sladka voda z pivom najboši pripomoćek za odebeljenje. Da svoj namen dosegnemo, je potrebno, da večkrat jemo, ne samo trikrat na den, nego pet, šest pa šče sedemkrat.

Za odebljenje se morajo skrbeti

P. Sutter:

Šatan v Ilfurti.

Istinska zgodba.

Zgled ob sedenja dveh dećkov od hūdobnoga dūha v našoj dobi.

Prestavo iz češćine Alojzij Nemec.

XII. Neveren zdravnik i šče menje veren vućiteo.

Mož tiste božne ženske — od štere smo v začetki gućali, da je dala dećkoma tisto nesrećno jabuko, je bio ribiĉ. Ednok je prišo v farov i je tam ponūjao, da bi kūpili lepo, vekšo ribo. G. plebanoš Brey so ne bili doma, kūharca pa je mela prepovedano, da nešmi na niķši način kaj vzeti ali kūpiti od te družine. Zato je moža na kraci odpravila. „No, če plebanoš nešćejo ribe“, je mrmrao odhajajoći ribiĉ, „jo pa nesem vućiteli“. I tak je tudi vćino.

rekonvalescentje, to je lūdje, ki so prestali moćen beteg, potem živćno oslableni i od rojstva slabotni. Ne je pa ta kura za zdrave i punokrvne lūdi, za te je zmerno hranjenje.

Kak se naj koplemo? Po leti na prostom i nikdar ne popolnoma na tešće, niti ne prle kak 2—3 vūre po jeli. Po zimi, pać gđa je v prostom se ne mogoće kopati, te se koplemo v zaprtom prostori doma v kopanci ali kadi. Pri tom sobnom kopanju pa moramo paziti na dvoje: 1. prostor, v šterom se koplemo, mora meti 17—21° C. topline, i sama voda 32—36° C. Če komi krv sili v glavo, naj si dene na glavo v mrzlo vodo moćeno capo, če se pa što ne počūti dobro, ka se njemi vrti v glavi, nema teka itd. naj prle pita doktora i samo potem se kople. Ne smemo se tudi kopati vroći i od telovnoga dela preveć zmućeni. Prle si moramo malo počinoti.

Politićni pregled.

Jugoslavija. Od parlamenta sprejet proraćun za leto 1933—34. je zroćen našemi senati, šteri ga te tudi že sprejeo. Poslanci so poslani domo i do pismenim potom pozvani na seje, ka se pa naskori ne bo zgodilo, ar so dvoji vūzemski svetki pred dverami. Socialno demokratska stranka, štera je že bila razglašena, ka je odobrena, je dobila odlok od notrašnjega ministerstva, da se ne priznava za Jugoslavijo. Hvala Bogi. To se je zgodilo v tistom ĉasi, gđa je prišla Nemška delegacija k nam, da bi sklenili z Nemćijov trgovinsko pogodbo. V Nemćiji je tudi razpūšćena socialno demokratska stranka.

Podonavje. V Rimi šo sklenile sporazumno pogodbo 3 države: Italija, Madjarska i Austrija. V smisli te pogodbe do te države ĉuvale samostojnost Anstrijske republike, iz Italije kūpivale njene izdelke, ona pa uvažale iz Austrije les, iz Madjarske pa žito, govejo, živino, konje i svinje. Trst postane za Austrijo i Vogrsko slobodno pristanišće, ka lejko na lastne ladje nakladata tū svoje blago i je vozita po sveti. K tomi sporazumi se vabi tudi Mala Zveza, to je Jugoslavija, Češka i Romunija.

Misijoni.

Belgijski Kongo. V toj pokrajini se Ćrci v velikih vnožinaj povraćajo na kat. vero. Pa ne samo povraćajo, nego so goreći njeni spunjavci. Već desetini kilometrov daleć hodijo po nedelaj i svetkaj k meši, ar doma nemajo cerkvi i pristopajo k sv. prečišćavanju. Pūšpek v Kabgayi-i, Msgr. Classe je dao napraviti zato tak veliki Ciborij, ali kelih za prečišćavanje, ka 16 jezero mali hoštij ide v njega. Po nedelaj se najmre do 10 jezero Ćrcnov prećisti.

Kitajska. Komunisti so najbolje srditi na katolićanske misijonare. To pa zato, ar tam njihovi navuki ne najdejo rodovitna tla, gde delajo kat. misijonarje. Sovraćijo je zato i vmarjajo. Že so vnoći pretrepeli mućeniško smrt. Zdaj so pali vmorili pet Lazaristov i 29 so jih zgrabili. Msgr. de Guebriant,

predstojnik parićkih misijonov se je zdaj povrno iz Kitajske i pravi, da komunizem zato hasni tudi kat. Cerkvi, ar narod vidi, ka komunisti samo ropajo pa išćejo svoj hasek, kat. misijonar pa pomaga nesebićno siromašćkomi narodi, ar ne išće svojega haska. I tak se dogaja, da ravno tiste pokrajine prosijo misijonare, štere so se rešile komunistov.

Po katolićanskom sveti.

Kat. akcija v Indiji s tem služi Kristušovoj veri, ka drži od nje vnoća predavanja i širi knižice, v šterih je ta razloženja. Dozdaj se je razdelilo 150 jezera knižic. Sad te lepe gorećnosti se kaže v velikom broji povrnenj, kajti mesećno se povrne 150 dūš iz poganstva na katolićansko vero.

Protestantski pastor, farar, se je povrno na katolićansko vero v New Yorki v Sev. Ameriki. To je imeniten D. K. W. Bothe. Marija naj njemi sprosi dosta naslednikov.

Mednarodni eucharistićni kongres 1. 1936. bo v Ažiji i to v glavnom mestu Filipinskih otokov, v Manilli. Od 12 milijon prebivalcov je tū 10 milijonov katolićancov. Vseućilišće pa, štero vodijo že štiristo let tū domnikanci, je edno od najvećših i najpopolnejših na sveti. V Ažiji je jezero milijon dūš, zmed teh 17 milijon katolićancov. Jezusa pride sem moliti celi katolićanski svet v presvetoj hoštiji, naj se smilūje ubogim ažijskim poganskim narodom i njim vužge svetlost prave vere po gorećih misijonaraj.

Trinajset luteranskih dijakov se je povrnolo v krilo Katolićanske Materecerkve v Champaignu v Illinois državi Sev. Amerike. Sprejeo jih je John O' Brien, dūhovnik kat. akademikov na sveućilišći illinoiskom. Pri svetoj meši med najvećšov slovesnostjov so novoverniki opravili kat. veroizpoved. Sprevodilo jih je jezero pajdašov k tomi odloćnomi stopaji i to iz vseh vereizpovedi.

Za blažene so proglašeni sledeći: sestra Pellettier Marija (30. apr. 1933); sestra Gerosa Vincenca (7. V.); deklica Galgani Gemma (14. V.); ĉ. o. Pignatelli Jožef (21. V.); sestra Laboure Katarina (4. VI.); ĉ. ĉ. patri Gonzales Roko, Rodriguez Alfonz i Del Castillo Ivan (15. I.) Tej zadnji trije so iz družbe Jezušove.

Za svetnike pa so že ali bodo proglašeni sledeći: župnik Fournet Andrej (4. VI. 1933); Soubirous Bernardica (8. XII.); sestra Thourlet Antida (14. I. 1934); sestra Mihele Marija 4. III.; sestra Marillac Lujza 11. III.; ĉ. pater Pirotti Pompilij 19. III.; blaženi Ivan Bosko (Don Bosko) bo 1. apr. Sv. oća papa so sami želeli, naj se Don Boskova proglasitev za svetnike vrši letos 1. apr. To pa zato ar je tisti den tudi zaključek svetoga leta. Za vsakšo proglasitev pride v Rim mnogo romarov posebno iz tistoga kraja, odkod je doma blaženi ali sveti. Don Boska pa pozna i ĉasti ves svet, zato bo prišlo već stojezer lūdi v Rim. Tak te edna slovesnost podigne drugo, ar de tudi dosta romarov šlo zavolo zaključka sv. leta. Kak lepi venec si je sveta Cerkev splela iz teh 15 različnih cvetov.

Osem velikih semenišč. Ći što ne ve, njemi povemo, ka se zove

Gđa je vućiteo zvedo, da je mož bio na farofi zavrjnjeni, je vćasi kūporibo z rećmi: „Če je plebanoš nešćejo, jo pa pojem jaz“. V tom ĉasi je šatan po vūstaj Leopoldovih pravo: „No, no, zdaj je Miclo toti že naš, ali za edno leto ga pa dobimo popolnoma“.

Ne dugo za tem je vućiteo odišo z dvema svojima detetoma k svojoj rodbini blūzi Colmara. Na Martovom poli v Colmari je zapazo stotnijo vojakov i postavio se je pred nje i zakriĉo: „Jaz sam Napoleon, casar Francozov“. I je pristopo k oficiri i ga šteo s falaćkom papira odlikovati. Siromak je znoro. Odpelali so ga v bolnišnicu i odtec v norišnicu v Stephansfeldi, gde je ostao nekolko mesecov na vraćenju. Potom se je vido za ozdravljenoga, zato so ga z norišnice izpūstili i je znova nastopo svoje mesto v Ilfurti. Osem dni sledi so ga najšli obešenoga na mestnom grenari

(žitnici). Stražamajster Werner ga je vzeo doli i pozvani zdravnik je ugotovio smrt s samomorom. Tomi je bilo ravno eno leto, ka je šatan oznano: „Za edno leto ga dobimo popolnoma“. Kak pred letom tak i zdaj se je šatan jako veselio neveri Micla.

Zavolo toga dogodka so se vnoći spreobrnljo i postanoli dobri kršćeniki. Tak se je na priliko javila nekša pošćivana gospa v kloštri redemptoristov v Landseri i prosila ednoga spovednika, če bi smela ponoviti svojo nedavno opravljeno življenjsko spoved. Pravila je, da je bila tudi pri dećkaj i zapazila, da je šatan meo nad njov veselje, i zato je zdaj v strahi, da je stanje njene duše ne dobro.

Dale.

Širite „Novine“

semenišče tisti zavod ali šola, gde se včijo i vzgajajo za duhovski stan v škofiji. V Italiji so lani postavili 8 takših semenišč. V Beneventi za 350 bogoslovcev, v Sardiniji za 250, v Pisi za 320, v Napoli za 320, v Lukki za 150, v Kalabriji za 350, v Salerni za 500, v Umbriji za 350. Vse to se je postavilo s pomočjo dobrih vernikov. Gda bomo meli v Maribori novo semenišče? Krvavo je potrebno. Pa gda de dovršeno naše Martinišče? Ne smemo pozabiti na nje.

Profesorica prestopila v kat. Cerkev. To se je zgodilo na Švedskom. Piše se Eva von Bahr Bergius, Zdaj je spisala jako lepo knigo o veličini kat. Cerkvi. Namen te knjige je posebno tak spisani, ka pouči protestante (Luterane), i jim odžene predsojke (napačne misli) proti kat. Cerkvi. Daj Bog, da bi kniga razsvetlila kak največ duš med krivoverci i bi tak spoznali, ka je prava samo katoličanska Cerkev i kat. vera.

Slovenska krajina.

Zahvala. Vsem, ki so me za god sv. Jožefa počastili z svojov ljubeznostjov, se toplo zahvalim. Vrednik Novin.

Črensovci. Okolica farofa je dobila novo lice. Novi g. plivanoš so zasadili pusti ogradi okoli župnišča z sadovenim drevjem. Hvale i nasledovanja vredno.

Vüzenska številka Novin bo 8 stranska. Vsaki novi naročnik jo dobi, ki stopi od 1. aprila do novoga leta med vrsto naročnikov. Do novoga leta je cena Novin 18 Din. mesečno 2 Dinara. Pole smo razposlali po občinaj, zglasite se novi naročniki i pole podpisite.

Izjava. „Ne istina, da delam na organizaciji socialno demokratske stranke, ar nikak nesam bio i nesam niti zdaj v nikšoj zvezi s tov strankov; nego sam organiziran član i srezki tajnik vse državne Jugoslovanske nacionalne strahke. D. Lendava, dne 12. marca 1934. Horvat Izidor, učiteo i sres. tajnik J. N. S.“

Ne verte vsakomi. Neki obrtnik se je zglasto na uredništvu Novin i pitalo, če je resan istina, ka je hodo pri vredniki Novin iz Sobote neki gospod, ki zbira v neko socialno zadruogo obrtnike. Vrednik Novin da s tem izjavo, da je to ne istina. Hūdobni lažejo, da se vse kadi, naj bi mogli siromaški narod v svoje mreže dobiti. Ne verte vsakomi. Mi mislimo, ka se tu ide za socialno demokratsko stranko, ne pa za zadruogo.

Dolnja Lendava. Čebelarska podružnica v D. Lendavi vliudno vabi vse svoje člane, kak tudi ostale ne organizirane rojare v okolici, da se v kimvekšem številu vdeležijo enodnevno čebelarskoga tečajja, ki ga priredi podružnica na den 25. marca t. l. v narodnoj šoli v Dolnoj Lendavi. Tečaj se bo začeo točno ob 8 vüri predpoldne. Predavao bo g. Peternel, predsednik Zveze čebelarskih podružnic iz Celja. — Tajnik.

Črensovci. Naše senje je bilo dobro obiskano. Prignalo se je okroglo 600 glav živine, štrtna teh je bila odana. Cene so bile navadna 3—3.50 Din. na živo vago, samo eden prav debeli bik se je odao za 5 D. kila. — Na Jožefovo je moška mladina pokazala, da je sv. Jožef njemi patron i da ga šče nasledovati. Okoli 150 mladencov je pristopilo k sv. pričiščavanji. Igra na te den je bila lepo obiskana. Dvorana je bila nabito puna i igralci so dobro izvršili svojo nalogo.

„Letno poročilo o kmetijsko pospeševalnem delu v srezu D. Lendava v letu 1933.“ To je maloga a lepo vredenega snopiča naslov, v šterom g. Lipovec Jan. sreski kmetijski referent da poročilo od dela srezkoga kmetijskoga odbora l. 1933. Mi to poročilo toplo pozdravlamo. Vidimo v njem vnogo trūdov, vnogo ljubezni do našega siromaškoga kmetiskoga človeka. Mi bomo od toga poročila večkrat kaj pisali i svoje opazke zraven djali ne zavolo kritike, nego da bi kazali pot k ešče vekšim uspehom. V poročili najdemo sledeče podatke, Dolnje-lendavski srez meri 339.19 km.² i šte 38053 prebivalcov. Največ je oratje zemle, 46%, potem pride trav-

nikov 16%, prve 15480 hektarov, drugih pa 5626 ha. Za šume je pisano 6009 ha ali 18%, nego to so ne šume, nego samo posekalje večinoma. Tu bi mogo predvsem pomagati kmetijski odbor našemi kraji, šteri je v drvaj najsiromaškejši v celoj banovini, ka se ne bi sekalo tak, kak se je to dozda delalo. V poročili za l. 1934 naj bo tu edna svetla točka, štero je postavo srezki kmetijski odbor. Želeli bi tudi, da bi se razložila sledeča izjava: „Malim posestnikom (agr. int.), posebno novim kolonijam se je posvetilo mnogo pažnje“. To naj se ednok bole natenkoma i v podrobnosti pove.

Kruplivnik. Dne 4. marca t. l. je zaključo g. Koglot Josip, šol. upravitelo kmet. nad. šolo pri nas. Pouk ne toj šoli je trpo približno tri mesece i to trikrat na tjeđen, vseli večer. Vpisanih je bilo 41 slušateljov. Redno pa jih je obiskavalo 36. Drugi so zavolo oddaljenosti odstopili. Na šoli je poučavao i vodo tečaj šolski upravitelo sam. Proti konci tečaje pa so predavali tudi drugi strokovnjaki i to ednok g. dr. Lukman banov. zdravnik iz Gor. Lendave i dvakrat pa g. dr. Šerbec Jože, držav. živinozdravnik o svinjereji i govedoreji o boleznih domačih živali. Navzočih je bilo vseli mnogo posestnikov. — A tudi na den zaključka nas je bilo mnogo zraven vdeležencov tečajja. Gospod šol. upravitelo pa je održao dugši zaključni govor. Povedao je namen i pomen kmet. nad. šole pa koristi za kmetisko mladino posebno v denešnjih kmetskogospodarskoj stiski, od lubezni do rodne grūde naroda, domovine ino do naše države Jugoslavije. Zahvalo se je tudi krajev. šol. odbori, da je podpro to šolo s kūrivom. Na konci govora je gospod šol. upravitelo darūvao tečajnikom sadna drevesca v še vekše veselje vdeležencem do rodne zemle ino gospodarstva. Povedao je tudi, da tečaj ešče ne popolnoma zaključen, ar bo tudi med letom i to praktičen po nedelaj popoldne, da se ga lahko vsaki vdeleži (praktično cepjenje, škropljenje, okuliranje itd.) Nato so se tečajniki fotografirali. (Prosili bi edno. Vr.) Pred leti je g. šol. upravitelo s pomočjov krajev. šol. odbora vredio šolsko drevesnico, v šteroj pri slaboj zemli drevesca dobro rastejo. Letos so odane vse bolša cepike po ceni: 5 Din. komad. Šolskomi odbori posebno šolskomi upraviteli smo zahvalni, ka skrbita za blagostanje i za napredek naše občine. — Vdeležencem.

Vožnja po železnici je postala dragša i za potnike i za blago. Podražila se je za 10%.

Žižki. Prav toplo se zahvalimo mil. grofici Zichy Mariji v Beltincih i njenoj šumskoj upravi za razgledno soho, štero smo dobili z 50% popūsta. — Odbor prost. gas. čete v Žižkih.

Delo je iskalo na borzi dela v Soboti od 1. do 10. marca 490 oseb. Ponūjeno je delo 2 birošoma z družin v Banati za komencijo i plačo, potem 2 küharcama v hotel i privatno mesto pa 5 sobaricam v hotel i privatno mesto. Plača po dogovori.

Ki ma kakše delo na vredništvu Novin, ali pri vredniki, naj nikdar ne hodi popoldnevi, nego samo predpoldnom od 8—12 vüre.

Igra v Martinišči. Dnes bo 25. marca se bo igrala najlepša drama z med že igranimi „Valovi strasti in ljubezni.“ Začne se popoldne ob 3. **Na podporo Novin** so poslali: Frenc Ana, Francijo, z Črenovec, 25 Din., Vinčec Jažef, Canada, z Trnja 80 Din., Jerič Marija, Francija, z Gančan 10 Din., Antolin Mihal, Kula, z Odranec 5 Din., N. duhovnik 10 Din. Bog plačaj vsem!

Blagoslovitev „Doma sv. Frančiška“ v M. Soboti.

Predelano i povekšano staro Martinišče, štero je küpo Dom sv. Frančiška, je na Jožefovo blagoslovo mil. g. kanonik Slepce Ivan. Pred blagoslovitevjov je v lepomi govori pozdravo zastopnika oblasti, g. srezkoga načelnika, Lipovšek Gašpara i zastopnika občine, g. Hartner Ferdinanda župana pa druge gospode. V svojem govori je povdaro, da je Cerkev bila prva, ki je začela misliti med starim pogans-

skim svetom že na siromake i ta tudi v Soboti misli na nje, pa njim šče te mali dom posvetiti. Zatem je blagoslovo vso hrambo. Po blagoslovitvi je pesmarski zbor z Martinišča prav lepo spevar, za pesmijov pa predsednik odbora za Dom sv. Frančiška Klekl Jožef držao govor, v šterom se je zahvalo mil. g. kanoniki za blagoslovitev, zastopnikom oblasti, občine i družtev pa za počastitev blagoslovitve. Te so se vdeležili poleg gg. srezkoga načelnika i župana, gg. Pertot Kristijan ino gospa, ki sta zastopala Sokola i Kolo jug. sester, Čeh Franc, trgovec, ki je zastopao gremij trgovcov, Dr. Roth, zastopnik židovske verske občine, Masarič Franc, stavbenik, Dr. Kelenc Tomaž, ravnatelj Martinišča i celi zavod, gospa Samčova, g. Bajlec odv. pripravnik, Hahn Izidor, ravn. Prem. tiskarna, Horvat Jožef, lastnik mlekarne i zastopnik učitelstva i drugi, sestre pa veliko število naroda. V svojem govori je razložo pomen hiše, ki se je blagoslovila. Te pomen je razviden iz dopisa Prez. gospoda škofa, najmre: kühinja za siromake i zaveščišče za deklice. Hranili do se siromaki i čuvala de se pogubeli mladina ženskoga spola. Ki nema srca do siromakov, ne človek. Hranilo de se siromaško telo i hranila de se siromaška duša. Oboje pa je samo tak mogoče, če bodo smilena srca to delo podpirala. A ka je bodo, je najlepši dokaz, ki nam da popolno vüpanje, je v tom lepom obiskom pri posvetitvi od strani oblasti, občine, družtev vseh vereizpovedi i samoga naroda. Govornik je svoj govor skončao s tem, da je sv. Jožefa postavo za varivača zavodi. On bo po očinsko skrb za njega.

Kratki glasi.

Delo božje milosti se kaže v Belgijskom Kongi, gde se je lani 33 jezero poganov dalo krstiti v krili kat. Cerkve.

V Europi se guči 120 jezikov. Največ se guči ruski jezik, šteroga guči 120 milijon ljudi.

Nova svetica. Marca 4. je sv. Oča prišteo k zbori svetic blaženo Micaela Marijo od najsvetejšega Svstva. Pri slovesnosti je bilo vnogo španjolskih romarov, ar je svetica Španjolka.

Kitajski roparje so se polastili mesta Sui-Ting i oskrnili frančiškanske misijonarke, sirotišnico njihovo pa oropali.

Ogenj. Zgorela je v Wittenbergi, v Nemčiji, najvejša oljarna. Kvara je 20 milijon dinarov.

Najhitrej leti ftica lastvica, štera v ednoj vüri preleti od 220 do 250 kilometrov, orel pa komaj 100 km. Lastovica tak prekosi tudi letalo.

Angleška vlada je predložila zakonski načrt, po šterom bo potrošila 27 milijard dinarov za zidanje zdravih hiš. Nezdrave hiše se bodo po državi podrle i nadomestile z znovi-mi, zdravimi. Brezposelni delavci najdejo na te način delo. Na milijone ljudi se preseli tak iz nezdravih stanov v zdrave.

250 vreč dinamita je zletelo v zrok v pristanišči La Libertad, države San San Salvador v Južni Ameriki. Eksplozija je vmorila 150 ljudi, nad sto pa ranila.

Mati s hčerjov je zgorela v Gerečji vesi pri Ptuij, gda se njima je po dozda neznanom vzroki vūžgalo gospodarsko poslopje. Mati je Drevenšek Marija, hči Antonija. Kvara je do stojezero dinarov, ar je vse zgorelo, tudi dva gasilca sta ranjeniva i i spravleniva v bolnišnico.

V Nairobi Vzhodne Afrike je bila razstava. Razstavile so svoje reči protestantske, državne i kat. misijonske šole. Največ nagrad so dobile kat. šole.

Japonski rüšilec Sumakuro se je prevrgo na morji. Nad sto mornarov je mrtvih.

Divje rece krmi na jezeri Lost Lake v Floridi Sev. Amerike John Corvieson. Rece so se ga že tak navadile, da njemi celo gor na glavo sedejo.

Ruski ledolomec (ladja, štera led prebija, lomi) „Čeljuskin“ se je popoto. Ženske i deco so rešili z letalom, ostali pa čakajo še na ledi rešitve.

Razprava „Vzajemna pomoči“ v konkurzi. Društvo „Vzajemna pomoč“ je od siromaških ljudih milijone nabralo vküp i zašpekuliralo. Od skoro 28 milijon dinarov se ne izplača niti ne eden milijon. Od plačanih 10 jezer dinarov dobijo 190 Din. Narod joče i preklinja. Ali késna je ta pokora. Vsakšemi cotaši verje i zroči svoj penez, ne verjemo pa poštenim ljudem i varnim kršćanskim peneznim zavodom. Zato pa vredno trpi.

Strašni ognji so divjali v Paki prek od Lendave na Vogrskom, gde je zgorelo 60 hiš pa v Bosni v mestu Janjo, gde je zgorelo 150 hiš. Ognji so bili tudi v G. Petrovcih pri Lucu Aleksandri, i poleg Maribora v treh mestaj.

Amerikanskoga milijonara i slepara, Insulla, ki je bio zaprt v Atenaj, v Grčiji, so zgrabili, gda se je že pelao po morji proti Egipti. Kak je vüjšo iz zaporov, si lejko mislimo, ar je grčki minister za notrašnje reči odstopo, zapovednik policije pa bio iz službe vržen, gda so slepara zgrabili. To vse pove.

Ka je naša narodna dužnost?

Kak blisk ide po sveti narodno navdūšenje, bole kak gda prle se obračajo ljudstva k narodnomi ideali, tomi novomi svetilniki človečega želenja i vdejevüvanja. Ne smemo zanikati velke dobrote tovrstnoga gibanja, ar se je rodilo iz dobe, štera je pri obožavanji poedinca i njegove neomejene osebnosti slobodine pa pravice spravila ljudstva v propast njihovoga duševnoga i gmotnoga življenja.

Valovom narodnostnoga navdūšenja se nešče ogniti slovenska mladina. Ve je do dnes gojila to navdūšenje kak svoj zlati kinč i ga čuvala z vsov skrbjov. Ne rabimo vüčitelov narodnostnoga navdūšenja ne iz Nemčije, ne iz Italije, tudi nam ne trbe domačih narodnih zagrižencov, šteri se obračajo kak piše veter, naš narodni ideal je lepši i dragocenejši, ar je stao že težkih jezero let. A še tesnejše se ga ščemo dnes oklenoti, ešče bole se bomo odsehmao navdūšavali pri lepoti nepokvarjenoga narodnoga obraza, ešče svetlejši nam bodo cili narodnoga telovnoga i duševnoga zdravja, ešče bole nam bo pri srci narodna dobrobit. Odklanjamo vse narodne kriče, naša narodna zavest se bode kazala v dejanjih!

Mladina Slov. Krajine! Med prvimi tvojimi narodnimi dužnostmi ti bodi skrb za slovenski tisk, predvsem za domači slovenski tisk. Reč je najdragocenejši boži dar, je posoda vstvarjajočega duha. Zato je prva narodna dužnost: braniti, čistiti i širiti slovensko reč. „Novine“ so glasilo naše krajine. A ešče jezero naših družin je brezi toga svojega glasila. Godijo se celo slučaji da so brezi svojega lista naši lastivmi ljudje z nami ednoga kršćanskoga mišljenja. Mladina, vi bodite stalni širitelje te vrste narodne prosvete, naše glasilo mora priti v vsakšo našo družino! — „Mohorove knjige“ so dar slovenske družbe. Ne je cenejših knjiga na sveti od tej, mi pa dostokrat drevnemo i čakamo z obnovitvijov letne članarine. Kak da bi nas bilo sram slovenske reči! Što zamore zmeriti korist 75. letnoga delūvanja prve slovenske družbe! Zato mladina, skrbti ti, da nam bo vsem članstvo pri toj najstarejšoj slovenskoj kulturnoj družbi dragocena dediščina naših oćakov. — Ešče od našega „Marijinoga lista“! Z „Novinami i knjigami spada v slovensko družino naš verski mesečnik, merilo najskrivnejših naših čüstev, glasnik najglobošega bitja našega srca.

Grünt se oda

v najprometnejšem mestu v Turnišči blüzi farne cerkve, sposoben za trgovino ali za posestnika. — Pita se v

Turnišči, pri TIVADAR trgovci.

Küpimo smetano, kisilak.

Mlekarne Murska Sobota.

Alkoholizem i treznost.

Dopis naročnika delavca.

Gde so stariši alkoholisti, tom se že rodijo slaba i za vsakšji beteg pripravna deca. Kelko vidimo zapuščenice dece nej zavolo siromaštva, nego zavolo alkoholistični starišov. Nedužna deca že v svojoj gingavosti morejo trpeti zavolo svojega, v vražji jarem napreženoga očca. Kakša je pa tam vzgoja? Deca se vzgojijo tak, ka so v svojih najboljši letaj na žmečo sami sebi, pa tudi svojim starišov i bližnjim. Zakaj? Ona deca se je vzgojila na pijančuvanjanje, razbijanje, kričanje, bitje in še celo klanje. Kelkokrat čujem, da tu pa tam na veselici so ednoga bujli. Jeli ne toga kriv stariš, šteri že sam svojo deco vči na pijančuvanjanje, i jo vodi na plesne veselice? Zato, šteri stariš šče svojoj deci dobro, on ne sme dovoliti alkoholnega pitja vživati svojoj deci, ar štera deca vživajo alkohol, so pogubljena ne samo telovno, nego tudi duševno, a za to pa odgovarja stariš pred Bogom, kak je vzgojio svojo deco. Kak vidimo, je alkohol groza za narod, šteri od leta do leta na jezere spravi v sirotišnice, bolnice, norišnice i zapore, šteri so njemi vdani. Zato hodimo na bolšo pot, na pot treznosti. Ne se trbe bojati, ka če nemo pili, ka te prestane veselje med nami. Násprotno. Samo v treznosti je pravo veselje. Če bi se samo polovica onoga krajcara dala na siromake, šteri se zapije za nikaj vreden alkohol, več ne bi vidli siromakov, šteri so nej po svojoj krivici siromacije. Jeli to ne bi bilo pravo veselje? V našoj krajini je do 400 siromakov; to je ne veselje. Gda do tej siromacije pod obrambo nas vseh, te mo lejko veseli, zato, ka te več sponosom lejko povemo, ka smo ljudje pravice nej pa robi alkohola. Samo malo premislimo, pa ka nam pride na pamet? To, ka mammo dosta dobri knigi pa novin, pa si zato več ne trbe iskati veselja v alkoholi, nego v teh. Samo malo misliti, pa je tu bolša bodočnost. Kak se čuje, pri Gradi je že osnovano treznostno društvo, pod vodstvom č. g. kapl. Rataj Antona, šteromi moremo biti iz srca zahvalni, i tudi z celov njim močvoj pomagati pri tom dobrom deli. Da gde je treznost, tam je mir, ljubav i složnost, a v miri ljubavi i složnosti je pa pravo blaženstvo na toj zemlji, i tudi na ovom sveti.

P. M. Horvat.

Pripovedka z lotmerške okolice v njenom narečju.

Štorja o zakleti grofici.

Negda je v naših krajih bilo hüje kak je zdaj. Pred sto leti so bili ljudje podložni grajščakom, kateri so lüctvo strašno güllili. Kmetje so mogli ob žetvi vsakšji deseti snop na njivi dati grajščaki, no s svojimi ljudmi njemi vso zemlo obdelati. Či pa so se šteli proti postaviti, pa so po hrbti dobili. Za mladih let sem štejo v enih knjigah, ka so celo mlade puce ropali pa jih v gradih meli kak sužnice. Zato jih lüctvo ma v slabem spomini i so med narodom vse forme štorje, gde opišavle lüctvo kaštige za njihova nasilja. V starih pripovedkah se bere, da je za kaštigo što bijo preklet, i je bijo spremenjeni v kačo ali drugo žival ali pa na mesti zakamenejo, zdaj pa se vse nalaga na duše, sen čüje večkrat praviti od starih ljudi. Zdaj se le malokdaj kaj prikaže, zato pa tudi dosti ljudi ne verje na Boga pa se ne boji njegovih kaštig. Zategavolo se telko zločinov godi na sveti. Pa hodmo k našoj pripovedki. Bilo je pred kakšnimi dvesto leti, tak so nam pravili pokojni oča, da so bili njihovega dedeka še mali čeh (deček), te pa so toto prigodbo pravilo vnükom, tisti opet vnükom i tak smo te tudi mi od njih čüli toto historijo. Te še je pri Dolnjem gradi (nad vasjo Podgradje) okoli no okoli bila šuma in nazmes kakšni falaček trate. Tan okoli je en malički pajbar paso živino. Nekega dneva pride k njemi nezgrün-tano gruba (lepa) gospa pa mu pravi: čuješ ti mali, neki den de prišla tu mimo strašno velka kača z zlatimi klüči v

gobci. Ti pa se nesmeš bojati, samo vrži se na vamp (črvo) gda proti tebi pride, te pa joj klüče vzemi iz gobca. Če to včiniš, te boš rejšo mene zakletve, pa tudi ti boš grato bogat pa de ti dobro vse žive dni“. Kda je to rekla, je zginola. Malo kesneje je pajbar opet paso tam živino. Proti jemu se priplazi grozno velka kača z klüči v gobci, dečko se vrže na tla z glavoy obrne proti kači, ali prevzeme ga groza, da se je pod njoj vse zdrobilo, pa se spüsti v begaj. Nato tudi kača zginje. Malo potli pride drgoč tista gospa k njemi pa reče: Nesrečni dečko, zakaj si me ne vbogo, pa naredjo, kak sen rekla, zdaj bon mogla zakleta ostati do sodnjega dne. Po totih rečeh je zginola pa se potli nikdar več prikazala.

Službena naznanila.

Kraljevska banska uprava dravske banovine o omejitvi sekanja in gojitvi domačega oreha.

Opažalo se je dalj časa, da se domači oreh preveč izsekava. Orehov les je eden izmed najplemenitejših in najdragocenejših kar jih je v naših krajih, pa tudi sad je velike vrednosti in lahko tekmuje z raznimi uvoženimi sadnimi jedrci. Kljub temu se posebno v sedanjem času plačuje orehov les po prav nizkih cenah ter se na ta način oškodujejo nepoučeni kmetovalci pa tudi naše narodno gospodarstvo.

Da bi se omejilo negospodarsko sekanje oreha, je banska uprava izdala posebno uredbo (glej službeni list št. 111/11). Po tej naredbi je v času od 1. aprila do 15. oktobra sploh prepovedano sekanje orehových dreves, drugače pa se smejo sekati z dovoljenjem občinske uprave smo očividno gnila, poškodovana, močno ozebla orehova drevesa in ona, katerih plodnost je ponehala, zdrava pa le če so zrela za sečnjo, t. j. če ima deblo v višini prs več nego 160 cm v obsegu ali nad 50 cm v premeru.

Izvoz orehovega lesa v druge banovine ali v inozemstvo je dovoljen samo za po kmetijskem in šumarskem referentu žigosana debela in kadar je zagotovljena zadostna količina za domačo potrebo in ako carinski predpisi ne določajo kaj drugega.

Odrejeno je, da se lastnikom orehových dreves ne smejo nalagati stroški za potovanja sreskih kmetijskih in šumarskih referentov.

Banska uprava pa noče samo omejevati sekanja in izvoza orehových dreves, temveč hoče, da se oreh čim bolj razmnoži v vseh krajih kjer dobro uspeva.

Zato naredba veleva, da mora vsak zemljiški posestnik mesto posekanega oreha zasaditi vsaj dva mlada oreha, drugače se mu sečnje ne dovoli.

V krajih, kjer oreh posebno dobro uspeva, more občupravno oblastvo po zaslišanju zemljiškega posestnika in kmetijskih strokovnjakov občinom ter posestnikom celo odrediti, da zaseda na svojih zemljiščih primerno število orehových dreves, ki jih bo dobavila banovina po nižanih cenah.

Banska uprava bo določila kraje, ki so primerni za uspešno gojitev orehových dreves, skrbela bo za odbrano orehovo seme, gojila bo v svojih drevesnicah orehove sadike, ter jih bo oddajala posestnikom, občinom, šolskim vrtovom, sadjarskim in vrtnarskim društvom iu drugim interesentom.

Uvedli se bodo šolski dečji dnevi za saditev sadnega drevja, zlasti orehov. Kjer šolski vrtovi ali zemljišča ne bodo zadostovala, bo občina, ali prepustila v ta namen svoja zemljišča, ali bo pridobila zemljiške posestnike, da dopuste šolski mladini pod vodstvo učiteljev posaditi orehova drevesa na primernih mestih.

Banska uprava pričakuje, da bo njeno prizadevanje našlo primerno umevanje pri kmetovalcih, občinah in šolskih vodstvih in da se bo skupnemu sodelovanju posrečilo, da se v bližnjem času dosežejo uspehi, ki bodo v korist posameznikov pa tudi splošnosti.

Ljubljana, dne 17. II. 1934.

Za bana pomočnik:

Dr. Pirkmajer s. r.

Denarne nagrade

bo delila kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani, gozdarski odsek za uzorne gozdne nasade, izvršene na posekah goljavah in na nerodovitnem svetu. Ne zamudite prilike.

Za vzorni nasad si je treba oskrbeti res prvovrstne gozdne sadike. Te sadike nudi po zelo nizkih cenah banovinska gozdna drevesnica v M. Soboti.

Podvzajate se, dokler zaloga traja.	Cene sadikam so sledeče:
smreka semenka, 3 let. za 1000 sadik	80 D
" presajena 4 " " "	100 " "
mecesen semenski, 2 " " "	120 " "
gozdni bor, sem. 2 " " "	70 " "
jesen ameriškanski 3 " " "	110 " "
akacija sem. 1 " " "	100 " "
jelša črna, sem. 1 " " "	100 " "
kostanj domači 1 " " "	200 " "
črni oreh 1 " " "	1000 " "
kanads. topol potaknjenci za 1000 kom.	70 " "
hrast rdeči 1 letni 1000 sad.	110 " "
javor beli 2 " " "	1000 " 200 " "

Naročila sprejema sreski šumarski referent v Murški Soboti.

Sresko načelstvo M. Sobota, dne 2. III. 1934.

Sreski načelnik:

Lipovšek s. r.

Šport.

Občni zbor SK Mure.

7. marca t. l. se je vršil redni letni občni zbor SK Mure v Murški Soboti, ki je tekom svojega desetletnega vsestranskega udejstvovanja dosegla tako lepe uspehe, ki so bili in bodo ostali vedno v čast ne samo klubu, temveč celokupnemu sportskemu ugledu naše države. In to predvsem po svoji močni hazenski družini, ki je dosegla časten naslov prvaka Slovenije v internacionalnih tekmah zmagala nad prvakom Italije in dosegla najboljši rezultat proti prvaku Čehoslovaške. V svoji sredini ima tudi državnega prvaka v table-tenisu, ki je vedno častno zastopal barve kluba na raznih turnirjih.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Arvai, ki se je zahvalil v imenu kluba vsem, ki so pripomogli k tako odličnemu napredku kluba. Nato je podpredsednik g. Peterka v obširnem poročilu podal uspešno delovanje kluba v preteklih desetih letih. Iz poročil ostalih funkcionarjev je razvidno uspešno in vsestransko delovanje kluba.

Nogometna statistika beleži 24 javnih i. s. 17 prijateljskih in 7 prvenstvenih tekem. Od teh 16 dobljenih, 2 neodločeni in 6 izgubljenih. Gol score 93:55 v korist kluba. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imel klub Din. 42.366—skupnega denarnega prometa.

Po poročilih posameznih funkcionarjev se je vršila volitev upravnega odbora. Enoglasno je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Arvai Vincenc veltregovec, I. podpredsednik Lipič Josip bančni ravatelj, II. podpredsednik Adanič Josip bančni uradnik, I. tajnik Peterka Raoul bančni uradnik, II. tajnik Gorički Štefan stud. jur., blagajnik Cvjetko Oton bančni uradnik, Vukan Štefan trg. poslovodja, Fürst Gustav, gospodar Debelak Štefan trgovec, gospodarjev namestnik Karoš Ivo trg. pomočnik. Odborniki: Hirschl Kolman trgovec, Dittich Eduard inštalater, Heimer Oskar dentist, Norčić Bela trg. poslovodja, Nadai Ladislav trgovec, Števanec Ludvik krojač, Hahn Izidor trgovec, Štivan Ernest trgovec, Fürst Aladar trgovec, Kemeny Ferry plačilni natakhar, Vezir Geza gostilničar, Puhar Nikolaj poštni uradnik. Načelnik prireditvenega odbora Frim Ladislav trgovec, načelnik nogometne sekcije Turk Josip avtotaksi, načelnik table tenis, in lahko atl. sekcije Nemeč Janez cand. jur. načelnik smučarske sekcije Horvat Nikolaj drž. uradnik, načelnik kolesarske sekcije Paurič Franc trg. pomočnik. Častno razsodišče: Koder Fran odvetnik, Vutkovič Slavko poštni upravnik, Dr. Pinter Nikolaj odvetnik. Pregledniki računov: Koltay Štefan davkar, Šiftar Štefan bančni uradnik, Celec Ferdo ravatelj Kmečke-posojilnice.

V izraz hvaležnosti za posebno naklonjenost sta bila soglasno in z velikim navdušenjem izvoljena za častna člana g. Benko Josip tovarnar in narodni poslanec in g. Hartner Ferdinand industrijalec in predsednik občine.

PREKOSNICE.

Nova služba. — No, v začetki dobite 1000 din. na mesec, kesnej več.

— Dobro, potem pridem kesnej.

Nova šola. Vučitelica pita drugi den šole:

— No, Vanek, kak se ti vidi v šoli?

— Jako dobro, gospodična, samo to je, ka v šoli zgubim celo dopodne.

Na trgi. Gospa si na trgi prebira jaboka.

— Povejte mi, dobra žena, so ta jaboka domača ali pa iz inozemstva? Zakaj? Radi bi se ž njimi pogučavali?

— Pri klobučari. Mož: „Te klobük si kupim“.

„Jako lepo se mi šika“.

Žena: „Eh, takših več nišče ne nosi!“

Mož: „Te si pa etoga kupim“.

Žena: „To pa že ne! Celi svet takše nosi!“

Ne je ona kriva. Ti, Kata, te prah na pohištvu je star tri tjedne.

Je, gospa, jaz sam ne kriva. Prišla sam k vam pred dvema tjednoma.

Bole de čisto. Žena prinese župo na sto.

Mož, gda vidi, ka si je dala vlase do kože odrezati, se začüdi.

Tak, vidiš, pravi ona, zdaj več nikdar ne dobiš vlasa v župi.

Pošta.

Škaper Treza, Dolič. Na lani vse plačano Zadnjič poslanih 176 Din spisali na novo. Gider Jožef, Vancaves. Na letos vse plačano, 1 Din. je celo podpore. Bog plačaj. Ropoša Jožef, Gor. Lendava. Za lani vse v redi. Gumilar Leopold, Tišina. Z danov naročnikov je plačano M. list i Marijkin Ograček tudi, ar je dana lepa podpora. Bog plačaj. Cvetko Jožef, Mlajtinci. Vam je ostalo na l. 1933 Din. 25. Smo vas pitali, zakaj ste Novine nazaj poslali, da mate 25 Din. naprej plačano? Odgovora nesmo dobili, pitanje je ostalo odprto. Zdaj, da se javite znova, vam odgovorimo, da za teh 25 Din. dobite letos naše liste, ka fali, pa doplačajte. Terplan Frančiška, Roanne, Francija. Bog plačaj za lepo dopisnico s podobov Lorsche Device Marije. Naj te čuva, da ostaneš Ti tudi takša kak je sv. Bernardka bila. Kalendar Ti zdaj, ešče ednok pošlemo. Penez v pismi nikših nejsmo sprejeli. Ne pošilaj v pismi, da je dosta srak, štere pisma gor trgajo i penez vó kradnejo. Molitvene knjige smo v Celji naročili za Tebe. Bunderla Ludvig, Matjaševci 11. Kalendar smo Vam poslali zdaj, prle zato nej, ka ste se nej glasili za njega.

Horžjan Štefan, Allentown. Peneze po gospodi plevanoši Zadravci sprejeli. Kerec Štefan, Prosekaves. Prosimo odgovora, jeli bi poslali sini Karoli v Francijo naše liste i kakši je njegov naslov zdaj. Bertalanč M. Krajna. Bežan Mariji v Belgijo si naročo lani Marijin list. Plačano nej. Prosimo odgovora, što plača i jeli njoj letos tudi naj pošilamo i kakši je zdaj njeni naslov. Vrečič Frančiška, Judenhoff, Francije. Prošeno poslali, peneze sprejeli, duga je ešče na letos Din 16.— Čör Štefan, Creuse, Francija. Din 49-10 sprejeli. Od nikšega terjanja nikaj ne vemo. S tem je polovica skoro plačana. Sukič Franc, Radovci. Naznanite nam, kakše knige želejete, jeli molitvene ali za četi. Žöksi pošilamo Novine. Benko Alojzija, Maisonobe, Francija. Sprejeli 79-80 Din. Kočar Janko, Vučagomila. Za zdaj ešče nikoga. Grah Marija, Bakovci. Vaše Novine hodijo z Horvatovimi vküp. Gjörköš Jožef, Turnišče. Edne Novine davajte odsehmo g. Pergari, ključavničari. Vinčec Jožef, E Hamilton - Ont Canada; peneze sprejeli. Bog plačaj! — Režonja Janoš, Francija. Prosimo odgovor, na koj ste višek poslali? Rožman Frank - Cleveland; naročino sprejeli. Bog plačaj za višek! — Gorčan Alojza žena, Krajna; Moževi pošilamo redno Novine, Mogoče ma naslov spremenjen? Če ga ma, nam ga naznani. Novine dozday ne so prišle nazaj.

Cene.

Belice. Mi smo izvažali največ v Švico. Tu pa ido cene doli i skoro zvozimo vse, ka mammo za izvažati. Anglija tudi ne potrebije več belic, sama ma svojih zadosta. Dozday je kila belic koštala 6 Din. Zrnje. Pšenica 110, žito 85, kukorica 82, grah 110-112-50 Din. 100kg. Živina. Bikove 3-50, jünci 4-50, telice 6 Din. kila na živo vago. Svinje. Debele 9-50-10, loše 7-7-50, Din. kila na živo vago, prascov falat 150 Din. Konji 5000-8000 Din. par, žrebeta 1500-2000 Din. glava. Drva. 95-100 Din. meter. Krma. Seno 35-40, otava 45-50, detelica 50-55 Din. meter.

Vreme.

Večinoma vetrovno, deloma jasno.

KÜPÜJEM

konople i kodle vsakše količine. Ponüdbe z vzorcem, količinov i cenov na J. HAUS, ZAGREB, Hatzova ul. 2.

POCENI IN DOBRO SE OBLEČETE v novi trgovini in oblačilnici

SENČAR METOD, ŠTRIGOVA.

Velika izbira blaga in izgotovljenih oblek. — Razni ostanki blaga meter že od Din. 5-.

PRIDITE IN PREPŘIČAJTE SE!

SEMENA vsakovrstna kakor: travna, deteljna, zelenjadna in cvetlična, PESO neprekosljive posebno pa za M. Berdajs kakovosti in količnosti Vam priporoča v nakup staroznanatvrđka MARIBOR. Tel. št. 23-51 (Interurban) Ustanovljen 1869. Ceniki na razpolago.

Glasüjte v Novinaj!